

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

освітнього компонента

циклу загальної підготовки

**ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ**

підготовки Доктор філософії (PhD)

спеціальності 035 – Філологія

освітньо-наукової програми Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» підготовки доктора філософії, галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія за освітньо-науковою програмою Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів.

Розробник: Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методи початкової освіти

Гарант
освітньо-наукової

програми

Макарук Л. Л.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 12 від 23.06. 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Очна(денна, вечірня) форма навчання	галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія; освітньо-професійна програма «Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів», третій рівень ВО (освітньо-науковий)	Нормативна дисципліна
Кількість годин/кредитів: 90/3		Рік навчання – 2
		Семестр – 3
ІНДЗ: немає		Лекції – 20 год
		Практичні (семінарські) – 14 год
		Самостійна робота – 50 год
		Консультації – 6 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПШП Пріма Раїса Миколаївна

Науковий ступінь – доктор педагогічних наук

Вчене звання - професор

Посада - завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація 066-700-83-44, Prima. Raisa@eenu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-наукової програми «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС». Вивчення курсу забезпечує оволодіння основними поняттями і категоріями, ознайомлення з сутністю професійно-комунікативної компетентності педагога, визначення шляхів її формування і розвитку; вироблення вміння у майбутніх педагогів оцінювати та здійснювати самооцінку рівня сформованості професійно-комунікативної компетентності; вміння визначати й аналізувати типові помилки педагогічного такту; розкриття сутності та шляхів формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога.

1. **Пререквізити.** Компетентності, набуті в процесі вивчення циклу загальної підготовки, психологічних, педагогічних дисциплін другого (магістерського) рівня вищої освіти; ОК – «Філософія та методологія науки»; «Академічна риторика та письмо»; «Академічна доброчесність та наукова етика».

Постреквізити. Дисциплінами, для вивчення яких потрібні знання й уміння з курсу «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» є: «Педагогічна практика», «Іноземна мова для академічних цілей».

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» є формування у аспірантів необхідного обсягу знань і вмінь, які належать до теорії і методології навчально-виховної діяльності здобувачів, пізніше у професійній діяльності – до системної цілеспрямованої роботи над собою щодо вдосконалення власного професійного рівня, комунікативної культури.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності» є:

- поглиблення знань з основних документів у галузі освіти, специфіки і структури педагогічної діяльності; професійних рівнів і складових педагогічної майстерності, педагогічного спілкування та основних засобів педагогічного впливу на учня; теорії і методики традиційного та інноваційного уроку, системою професійного самовдосконалення через методичну роботу, самоосвіту, наукову організацію своєї діяльності;
- оволодіння вміннями самооцінки своєї професійної придатності до педагогічної діяльності, вдосконалення навичок педагогічного впливу та здатності до спілкування, творчого підходу до своєї педагогічної діяльності;
- формування в аспірантів стійкого прагнення до постійного оволодіння необхідних знань, умінь, компетенцій у галузі педагогічної діяльності, розширення свого загальноосвітнього рівня та професійних умінь.

Результати навчання (Компетентності). У результаті вивчення курсу аспірант набуває:

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 03. Здатність до аналізу і планування, розробки та управління проектами, здійснення комплексних досліджень, в тому числі міждисциплінарних.

ЗК 04. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя, вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 05. Здатність керуватися в професійній діяльності культурними цінностями, етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співпраці.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї, обирати оптимальні шляхи і методи вирішення завдань досліджень, інтерпретувати та аналізувати їх результати.

ЗК 07. Володіння сучасними методами, формами та засобами навчання в системі вищої освіти України. Здатність застосовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання.

Фахові компетентності:

ФК 03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

ФК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково- педагогічній діяльності.

ФК 07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність, застосовувати інтерактивні технології організації навчально- пізнавальної діяльності студентів.

ФК 08. Здатність до особистої професійної відповідальності занаукову діяльність та її результати.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Вміти приймати обґрунтовані рішення на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

ПРН 13. Демонструвати знання принципів організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, обирати форми контролю, готувати тексти навчально-методичного контенту для підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія.

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Суть та зміст професійно-комунікативної компетентності педагога						
Тема 1. Пріоритети і джерела професійної компетентності вчителя	15	4	2	8	1	ДС, РМГ, Т / 16 б. (6+10)
Тема 2. Проблеми професійної придатності до педагогічної діяльності	15	4	2	8	1	ДС, Р, КР/16 б (6+10).
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	16	2	32б
Змістовий модуль 2. Педагогічне спілкування та комунікативні вміння вчителя						
Тема 3. Педагогічне спілкування, його структура.	15	4	2	8	1	ДС, Р /16 б. (6+10).
Тема 4. Функції та стилі педагогічного спілкування.	13	2	2	8	1	РЗ, Р/16 б (6+10).
Тема 5. Комунікативна культура педагога.	13	2	2	8	1	ТР, Р, РЗ /16 б (6+10).
Тема 6. Вдосконалення професійно-компетентної комунікативності вчителя.	19	4	4	10	1	ДС, РМГ, Т / 20 б.(10+10).
Разом за змістовим модулем 2	60	12	10	34	4	68 б.
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
Поточне оцінювання						40
Всього годин/Балів	90	20	14	50	6	90/100 б.

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

- Аналіз посадової інструкції вчителя (опубліковано: Директор школи, 2002, №25, 26).
- Знайомство з варіативним компонентом характеристики фахівця. Спеціальність 013 Початкова освіта.
- Самодіагностування здатності до спілкування. Знайомство з вправами підвищення рівня здатності до спілкування. Знайомство з методикою самодіагностування здатності до спілкування /за Л.І.Рувінським/: опрацювання даної методики, підрахунок одержаних результатів.; знайомство з вправами на комунікативне самовиховання (здатність до спілкування).
- . Професійне вдосконалення – шлях до майстерності.

5. Професійне вдосконалення через системи методичної роботи. Аналіз плану роботи шкільного (кущового) метод об'єднання вчителів початкових класів.
6. Вивчення і використання передового педагогічного досвіду. Аналіз пам'ятки-технології (загальний зміст, етапи та ін.) для вивчення педагогічного досвіду з використанням методики (монографічного вивчення).
7. Науково-методична робота: основи технологій.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо аспіранта: засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

2. Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

3. Політика щодо дедлайнів та перескладання: Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, аспірант відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні «незадовільно», отримані аспірантом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: експрес-контроль підготовки до заняття, виконання домашніх завдань, поточне опитування, оцінка роботи впродовж практичного заняття, оформлення результатів самостійної роботи, науково-дослідницької роботи тощо.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Ашиток Н. Підготовка педагогів до фахової комунікативної діяльності [Електронний ресурс] / Молодь і ринок. 2017. № 10. С. 6-10. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_10_3
2. Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки [Електронний ресурс] Інноватика у вихованні. 2016. Вип. 4. С. 82-89. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2016_4_11
3. Вторнікова Ю. С. Модель формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів [Електронний ресурс] Вісник Чернігівського

- національного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2013. Вип. 110. С. 188-193. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_110_55
4. Герасімова О. В. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога [Електронний ресурс]. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2011. Вип. 28. С. 252-255. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimm_2011_28_54
5. Олександренко К. В. Основні підходи до створення психолого-педагогічної системи розвитку іншомовної комунікативної компетентності [Електронний ресурс]. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2015. Вип. 1. С. 27-29. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_vsn_2015_1_8
6. Качалова Т. В., Павлюк Л. М. Теоретичні засади проблеми формування комунікативної компетентності особистості [Електронний ресурс]. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. 2015. Вип. 52. С. 128-130. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_52_45
7. Когут І. В. Критерії сформованості професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя [Електронний ресурс] / Освітологічний дискурс. 2015. № 4. С. 85-97. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2015_4_11
8. Когут І. В. Методика формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя: дослідно-експериментальна робота [Електронний ресурс]. Молодий вчений. 2015. № 7(2). С. 53-56. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7(2)_12)
9. Кравцова І. А. Особливості формування комунікативної компетенції майбутніх учителів початкових класів [Електронний ресурс] / Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. 2015. Вип. 67. С. 354-361. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2015_67_67
10. Кравченко-Дзондза О. Педагогічні умови формування комунікативної компетентності студентів [Електронний ресурс] / Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. 2016. № 1. С. 98-103. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2016_1_21
11. Кравченко-Дзондза О. Модель формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки [Електронний ресурс] / Людинознавчі студії. Педагогіка. - 2015. Вип. 31. С. 177-186. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2015_31_20
12. Каніболоцька Л. В. Професійно-комунікативна підготовка майбутніх викладачів ВНЗ [Електронний ресурс] / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія. 2017. Вип. 259. С. 100-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_ped_2017_259_16
13. Пріма Р. М., Єлова Т. А. Інформаційно-комунікаційні технології як знаряддя підготовки майбутнього вчителя початкової школи до професійного самовизначення. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України: серія «Педагогіка, психологія, філософія». Вип. 291., К., 2018. 368с. С. 256-261.
14. Пріма Р. М. Інноваційна методична культура вчителя початкових класів як пріоритетна складова його професійної компетентності. Науковий вісник СХУ ім. Лесі Українки; серія: Педагогічні науки. 2014, №8 (285). С. 23-26.
15. Пріма Р. М., Пріма Д. А., Десятник К. В. До питання формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. №3 (117). С. 96-100.
16. Оліяр М. П. Інноваційні технології формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи [Електронний ресурс] / Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. 2017. № 4. С. 386-390. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2017_4_74

17. Стеценко Н. М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця [Електронний ресурс] / Педагогічний альманах. 2016. Вип. 29. С. 185-191. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2016_29_31

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Освітнянські організації України	
Міністерство освіти і науки України	www.educatio.gju.ua
Освітній портал	http://www.ocbita.kiev.ua/index.html
Бібліотеки	
Бібліотечний світ України	www.ukrlibword.kiev.ua
Бібліотека Верховної Ради України	
Українська Академія державного управління при Президентові України	www.academy.kiev.ua
Державна науково-технічна бібліотека України	http://www.gntb.n-t.org
Наукова бібліотека ім. Максимовича	http://www.library.univ.kiev.ua
Філософія в Україні. Електронна бібліотека	http://www.philosophy.kiev.ua/lib
Національна парламентська бібліотека	http://www.nplu.kiev.ua
Національна бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»	http://www.library.ukma.kiev.ua
Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка	http://www.brama.com/ntsa/ukr.html
Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва	http://lucl.lucl.kiev.ua
Науково-довідкова бібліотека центральних державних архівів України	http://www.ndlib.archives.gov.ua
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова	www.npu.kiev.ua
Національний університет імені Т.Г. Шевченка	www.univ.kiev.ua
Національна бібліотека України ім. В.Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Державна освітянська бібліотека України	www.edu-ua.net/library
Сайти в галузі освіти	
Российская государственная библиотека	http://www.rsl.ru
Магистр делового администрирования	http://www.ane.ru/mba
Електронні словники	
Електронний словник	http://www.slovnyk.org.ua
Словари АBBYY Lingvo	http://www.lingvo.ru